

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ลักษณะส่วนบุคคลสภาพเศรษฐกิจ และสังคม 2) ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนในการผลิตยาสูบบ่มไอร้อน และ 3) ปัญหา และอุปสรรคในการผลิต และการจำหน่ายยาสูบของเกษตรกรผู้ผลิตยาสูบบ่มไอร้อน ทำการศึกษาจากเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ในเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 162 ราย ซึ่งได้มาจากวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 51 ปี มากกว่าสามในสี่มีสถานภาพสมรสแล้ว เกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ปลูกยาสูบเฉลี่ยประมาณ 3 คน มีขนาดของพื้นที่ในการปลูกยาสูบเฉลี่ย 8.91 ไร่ โดยเกือบทั้งหมดถือครองที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้จากการปลูกยาสูบตามโควต้าเฉลี่ย 153,299.07 บาทต่อปี และมีรายได้จากการปลูกยาสูบที่เกินโควต้าเฉลี่ย 5,185.92 บาทต่อปี นอกจากการประกอบอาชีพปลูกยาสูบแล้วผู้ให้ข้อมูลยังประกอบอาชีพทำนาปี ปลูกไม้ผล และทำสวน โดยมีรายได้รวมจากการประกอบอาชีพอื่นเฉลี่ย 67,156.59 บาทต่อปี มากกว่าครึ่งหนึ่งใช้แหล่งเงินทุนของตนเองในการปลูกยาสูบ และร้อยละ 43.21 ใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีจำนวนเงินกู้เฉลี่ย 78,125.86 บาท มีที่อยู่อาศัยห่างจากไร่ยาสูบระยะทางเฉลี่ยประมาณ 6 กิโลเมตร มีความถี่ในการเข้าไปดูแลไร่ยาสูบเฉลี่ยประมาณ 20 ครั้งต่อฤดูกาลผลิต โดยใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์เป็นยานพาหนะ มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเฉลี่ยประมาณ 8 ครั้งต่อฤดูกาลผลิต เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเฉลี่ยประมาณ 10 ครั้งต่อปี ทั้งหมดรับรู้ข่าวสารการผลิตยาสูบจากสถานีทดลองยาสูบแม่โจ้และสถานีใบยาต้นสังกัด และส่วนใหญ่ไม่เคยได้ร่วมรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเพาะปลูกยาสูบในรอบปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษาลักษณะการผลิตยาสูบ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดปลูกยาสูบพันธุ์ K 326 เกือบสามในสี่ไม่มีการซื้อกล้าหลังแปลงเพื่อนำมาปลูก สำหรับประเภทของวัสดุอุปกรณ์ที่ซื้อเพื่อผลิตยาสูบ ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจะซื้อสารควบคุมแขนงยาสูบ ปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง ยกเว้นผู้ให้ข้อมูลบางส่วนจะต้องซื้อวัสดุปลูก (จี๋เถ้าเกลบ) และกล้ายาสูบ โดยจำนวนเงินที่ซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ซื้อเพื่อผลิตยาสูบเฉลี่ย 5,735.96 บาทต่อฤดูกาลผลิต ส่วนใหญ่นิยมใช้สารคอนฟิเตอร์ในการป้องกันและกำจัดแมลง และใช้สารบานอลในการป้องกันและกำจัดโรค และเกือบทั้งหมดนิยมใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 13-0-46 และสูตร 4-16-24+4 MgO+0.5Borax ในการปลูกยาสูบ

ผู้ให้ข้อมูลมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในกิจกรรมการเตรียมแปลงเพาะกล้ายาสูบรวม 310.46 บาทต่อไร่ กิจกรรมการปลูกยาสูบรวม 3,781.30 บาทต่อไร่ และกิจกรรมการเก็บเกี่ยวผลผลิต การบ่ม และการจำหน่ายรวม 3,041.84 บาทต่อไร่

ผลการศึกษาจำนวนผลผลิต ราคาเฉลี่ย และจำนวนเงินเฉลี่ยของยาสูบที่จำหน่าย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีการจำหน่ายใบยาพวกสูง โดยมีจำนวนผลผลิตที่จำหน่ายเฉลี่ย 990.56 กิโลกรัมต่อราย จำหน่ายในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 76.40 บาท มีการจำหน่ายใบยาพวกกลาง โดยมีจำนวนผลผลิตที่จำหน่ายเฉลี่ย 789.51 กิโลกรัมต่อราย จำหน่ายในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 71.31 บาท มีการจำหน่ายใบยาพวกต่ำ โดยมีจำนวนผลผลิตที่จำหน่ายเฉลี่ย 451.49 กิโลกรัมต่อราย จำหน่ายในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.72 บาท และมีการจำหน่ายใบยาเกินโควต้า โดยมีจำนวนผลผลิตที่จำหน่ายเฉลี่ย 115.75 กิโลกรัมต่อราย จำหน่ายในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 44.56 บาท โดยเกษตรกรได้รับผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 256.14 กิโลกรัมต่อไร่

ผลการศึกษาด้านทุนการผลิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดของเกษตรกรเฉลี่ยเท่ากับ 11,052.63 บาท/ไร่ โดยแบ่งเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 10,499.13 บาท/ไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 553.50 บาท/ไร่ โดยต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่จะเป็นต้นทุนผันแปรเกี่ยวกับการจ้างแรงงานและค่าวัสดุ สำหรับต้นทุนคงที่นั้นจะเป็นในส่วนของการเช่าที่ดิน ค่าเช่าที่ดิน และค่าใช้ที่ดิน สำหรับผลตอบแทนในการปลูกยาสูบ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้รับผลตอบแทนในการปลูกยาสูบเฉลี่ยเท่ากับ 17,721.76 บาท/ไร่ และเมื่อนำมาหักจากต้นทุนทั้งหมด จะได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยเท่ากับ 6,669.14 บาท/ไร่

นอกจากนั้นยังพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาและอุปสรรคในระดับมากในประเด็น 1) ราคาของปัจจัยการผลิตสูง 2) การขาดแคลนแรงงานจ้างในบางช่วงเวลา เช่น การปลูก การขนย้ายใบยาแห้ง และการคัดใบแห้ง 3) การจัดสรรโควต้าใบยาแห้งของโรงงานยาสูบให้แก่เกษตรกรแต่ละรายน้อยเกินไป 4) การกำหนดราคารับซื้อใบยาแห้งของโรงงานยาสูบไม่แน่นอน และ 5) ขนาดของพื้นที่ในการปลูกยาสูบไม่เพียงพอ

The objectives of this study were to investigate the following: 1) socio-economic characteristics of the farmers; 2) production cost and returns of heat flue-cured tobacco production; and 3) problems encountered in the production of heat flue-cured tobacco. A set of interview schedules was used for data collection administered with 162 tobacco growers in Mae taeng district, Chiang Mai province. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package.

Findings showed that almost two-thirds of the respondents were male. The respondents were 51 years old on average, married, and lower-secondary school graduates. They had 4 family members on average with family workforce of 3 people. They owned tobacco plantation area of 8.91 rai, and had an annual income earned from tobacco growing of 153,299.07 baht on average. Besides, they had an average extra annual income earned from over-quota of tobacco growing of 5,185.02 baht. The respondents also grew rice, fruit trees, and vegetables with an average annual income of 67,156.59 baht. Most of them used their own capital for tobacco growing and part of production cost was a loan got from Krung Thai Bank. An average sum of the loan was 78,125.86 baht. The tobacco plantation area was about 6 kilometers from their houses and they went there by motorcycle for about 20 times per crop on average. The respondents contacted agricultural extension for about 8 times per crop on average. They had attended the activities of the community for about 10 times per year, all of them perceived the information about tobacco production from tobacco leaf original affiliation station and the Maejo Tobacco Experiment station. Most of them had never attended training in the past year.

For tobacco plantation of the respondents, it was found that they grew K 326 tobacco varieties. Almost three-fourths did not buy tobacco seedlings for growing. Most of the respondents bought chemical fertilizer, pesticides, and medicine and disease killers. They spent

money for the purchase of tobacco production equipment for 5,735.96 baht per production season. Most of the respondents used chemical (Confidor) for the prevention of pests, Banon for diseases control, and almost all of them used chemical fertilizer (13-0-46 and 4-16-24+4 MgO + 0.5 Barax) for tobacco growing.

The respondents had expenses in the activities on the preparation of tobacco seedling beds for 310.46 baht/rai and tobacco growing activities for 3,781.30 baht on average. Besides, they spent 3,041.84 baht/rai on the activities of harvesting, heat flue-cured tobacco, and selling.

Based on results of the study on yields, an average price, and income earned from tobacco growing, the following were found: 1) an average obtained yields was 990.50 kg/head; 2) an average tobacco price was 76.40 baht/kg; 3) the obtained medium quality tobacco leaf yields was 789.51 kg/head with an average price of 71.31 baht/kg; 4) the obtained low quality tobacco leaf yields was 451.49 kg/head with an average price of 55.72 baht. As a whole, the respondents could earn an income from tobacco growing for 25,156.30 baht/head. Besides, they could sell over-quota tobacco leaves for 115.75 kg/head with an average price of 44.56 baht. As a whole, the respondents obtained tobacco yields for 256.14 kg/rai on average.

For production cost, it was found that the respondents had the production cost of 11,052.63 baht/rai; variation cost was 10,499.13 baht/rai and fixed cost was 553.50 baht/rai. Variation cost was the expenses on workforce wage, equipment, and materials. Fixed cost was the expenses on land tax, land rental and land exploitation cost. For returns of tobacco production, it was found that the respondents could earn 17,721.76 baht/rai and they got a net returns of 6,669.14 baht/rai.

Based on results of the study the following were problems encountered: 1) high price of production factors such as fertilizer and chemicals for the prevention of pests and disease killer; 2) lack of workforce in some periods of time; 3) the low quota allocation of dried tobacco leaves of tobacco factories; 4) the uncertainty price determination of dried tobacco leaves of the tobacco factories; and 5) inadequate size of tobacco plantation area.